

ДОБРИТЕ ИГРАЧИ НА БОРСАТА СА ПОДЦЕНЕНИ, НО НЕ ЗА ДЪЛГО

06.01.2011г.

Асен Ягодин

Председател на СД на БФБ-София АД

DarikFinance.bg

Каква беше 2010 г. за банките – премина ли най-страшното от икономическата криза и фактите от нея върху банковата система?

Мисля, че вече имаме основание да твърдим, че най-тежкото както за икономиката, така и за банките премина. Банковата система остана изключително стабилна като преодоляхме необоснованото покачване на цената на депозитите, след това бурния растеж на лошите кредити и не на последно място – да подобрим ефективността на работата си, така че да приключим годината с една нелош финансов резултат. Това е по мое мнение една добра изходна позиция за 2011 г., особено ако плахото възстановяване на икономиката през последните две тримесечия премине съответно във възходяща тенденция, която от своя страна ще се усети първо от бизнеса, а оттам и от домакинствата. На това се надяваме всички. Макар че по официални данни България вече излиза от кризата, кризата продължава да се чувства, има една несигурност, а тя се отразява най-вече в потреблението. Този статус трябва да бъде преодолян.

Очаквате ли кредитирането да се раздвижи през 2011 г. и в кой сегмент, като че ли 2010 г. премина под знака на ипотечното кредитиране?

Основният бизнес на банките е да привличат пари от едни, които да се предоставят за ползване на други клиенти. В този смисъл не е редно, а и не може да продължи дълго ситуацията от миналата година. Какво имам предвид? Не може да продължи дълго ситуацията от миналата година. Привлечените депозити нараснаха с близо 10 %, като в същото време кредитният портфейл е в застой. Предвид на акумулирания ресурс в банковата система и очакванията за по-сериозно съживяване на икономиката през тази година, редно е да очакваме и ръст при кредитирането. Банките правят всичко възможно, за да стимулират този процес, но за да се сбъдне, трябва да са налице няколко фактора, които не зависят от банките. Общо подобрене трябва да се види в бизнес средата, да продължи подобренето на износа на базата на по-добра конкурентоспособност на българските стоки, да се съживи вътрешното

търсене и крайното потребление в резултат на по-ниска безработица и по-високи разполагаеми доходи в домакинствата.

А що се отнася до фаворитите в кредитирането, мисля, че тази година към отличника от миналата ипотечното кредитиране, ще се присъедини и обратното фирмено кредитиране, експортното кредитиране и сегментът на кредитните карти, който остана недоразвит преди кризата.

Ще продължи ли да расте броят на лошите кредити и докога? Готови ли са банките да понесат този ръст?

Най-вероятно да. Особено през първите едно – две тримесечия тази година, но по-важното е, че това ще става със значително по-бавни темпове и с нива, които не застрашават системата. През миналата година банките доста адекватно се справиха с ръста на лошите кредити, не виждам защо това да не се случи и през 2011 г. Още повече, че беше натрупан незаменим опит в реструктуриране на проблемни кредити и събирането на лоши кредити.

На всички непреднамерени наблюдатели на процесите в банковата система ще трябва да са ясни няколко факта. Първо, че процентът на лошите кредити в никакъв случай не е достигнал опасни територии. Второ, че банките имат заделени значителен обем провизии, с които да посрещнат лошите кредити и трето – в България, за разлика от много държави, се отпускаха при големи обезпечения. Така че напълно резонно е да очакваме, че банките, в момент, в който им се наложи да реализират тези обезпечения на пазара, една голяма част от кредитния ресурс, който е предоставен на съответния клиент, ще бъде обезпечен.

А резонно ли е да смятаме, че много хора ще посегнат към спестяванията си в банките, защото са останали без работа да речем, за да покриват текущите си нужди. Доколко реално е възможно това да се случи и ако отговорът е „да”, как ще се отрази на системата?

Тук ми се иска да кажа, че и миналата година имаше подобни очаквания, но данните на БНБ и статистиката ги опровергаха. Това се случи по една елементарна причина – българинът е доста предпазлив човек и във времена на криза редуцира потреблението си за сметка на спестявания. Добре известна е поговорката „бели пари за черни дни”.

А и към момента банковите депозити, това може би с известно съжаление го казвам, в нормално развит банков пазар има и много други алтернативи, но като че ли в България през последните години най-добрата алтернатива в съотношението между доходност и риск си остават банковите депозити. Така че очакванията ми са да продължат да растат. С какъв процент не мога да кажа, но при всички положения процентът ще е по-висок от този, с който растат кредитите.

Как ще се движат лихвите по кредитите и по депозитите през 2011 г.?

Няма да е сериозно да се ангажирам с конкретна прогноза, макар че имам числа в главата си. В края на краищата това е един отворен пазар и лихвите както по депозити, така и по кредити се определят от неговата конюнктура – не само на местния пазар, но и в международен план. В началото на миналата година депозитните лихви достигнаха до нереално високи нива, които бяха породени от т.нар. депозитна война между банките. След това за щастие както на банките, така и на всички кредитополучатели, депозитните лихви започнаха да се нормализират и сега са близки до нивата отпреди кризата. Е, има какво да се желае особено по отношение на лихвените проценти в лева и мисля, е депозитните лихви ще продължат да намаляват и с по-ниски темпове, което ще е добре и за кредитните лихви. Това ще даде възможност на банките да оптимизират и кредитния ресурс.

Навършва се близо година от влизането Ви в управлението на БФБ. Каква е равносметката?

През 2010 г. очертахме ясна рамка, по която да се движим, като актуализирахме стратегията за развитие на фондовата борса с хоризонт 2012 г. По-голяма част от тази стратегия я постигнахме и се движим в срок за всички поставени задачи.

БФБ бе една от най-зле представилите се през 2010 г. и този резултат вероятно нямаше да е много по-различен, ако не се бяха случили опитите за несъстоятелност на „Мостстрой” и казуса около национализацията на професионалните пенсионни фондове. На какво се дължи това?

Причини за това могат да се търсят навсякъде и във всеки един конкретен случай, всеки случай има своето влияние за изграждането или пък за сриването на пазара, но пък е важно да се знае пътя, по който да се върви и да се следва всяка стъпка по него. За нас това е стратегията, приета през март миналата година. В нея е заложено иницирането и работата с правителствени институции, за да може да се листват атрактивни компании, които са държавна собственост, от енергийния и други сектори на борсата. Смятаме, че листването и търговията с акции на такива компании ще катализира отново нашия пазар и ще върне доверието в него. Още повече, че имаме еднозначни индикации от чужди компании за придобиване на акции от компании в енергийния сектор. Надяваме се добър пример да бъде обявеното от правителството намерение за листване на Е.ОН като дружество на фондовата борса.

А приватизацията на „Булгартабак“ ще се отрази ли положително – все пак компанията беше съпроводжана от множество скандали?

Определено да, като и в миналото това многократно е изтъквано като средство за привличане на чужди инвеститори, от липсата на каквито в момента борсата всъщност сериозно страда. Ако успеем да сложим по-голям и атрактивен държавен дял на масата, то това неизбежно ще бъде забелязано от чуждите инвеститори, които в момента ни отбягват отчасти, именно поради факта, че местният пазар е много тесен за тях.

Предстои БФБ да стане публично дружество. Каква ще е цената на акция и ще потърсите ли възможност за листване на чужди пазари?

Фондовата борса стана публично дружество, именно за да може да бъде определена пазарна цена, която в последствие да стане ориентир при определяне на цената за приватизация на държавния дял.

Колкото до евентуално листване на други пазари, към момента не е обсъждано подобно нещо, да не говорим, че световната практика не познава такива примени. Т.е. това ще бъде малко нереално.

Като цяло какво очаквате от 2011 г. за БФБ?

Надявам се през 2011 г. вече да започне да се усеща отминаването на кризата не само на макрониво, а това да бъде отразено от самата борса и активността на пазарните участници. Не трябва да забравяме, че за много компании най-лошите времена приключиха и техните резултати се доближиха или се доближават до тези от преди кризата. Това не бе съпроводено от съответното възстановяване на техните цени, което обаче е неизбежен процес. Ето защо въпросът е кога това ще се случи, а не дали. Т.е. очакванията са ми, че ще има едно покачване на цените на най-добре работещите дружества, особено тези, които имат експортна насоченост. Рано или късно инвеститорите ще забележат подходящия момент, за да могат да влязат отново на нашия пазар и да могат да се използват от едно позитивно движение. В края на краищата ние сме на едни изключително ниски нива, ако говорим за SOFIX в момента. И както казах, една голяма част от добре работещите компании, листвани на борсата, в момента – по мое мнение поне, са подценени, т.е. добрите перспективи в тяхната работа все още не са отчетени в техните цени.

